

PLÁN DÍLČÍHO POVODÍ HORNÍ ODRY 2016–2021

NÁVRH



VII. EKONOMICKÉ ÚDAJE

Textová část

Požizovatel:

Povodí Odry, státní podnik
Varenská 49, Ostrava 701 26



Ve spolupráci s:

Krajským úřadem Moravskoslezského kraje,
28.října 117, 702 18 Ostrava



Krajským úřadem Olomouckého kraje,
Jeremenkova 40a, 779 11 Olomouc



a dotčenými ústředními správními úřady

Ministerstvem zemědělství
Ministerstvem životního prostředí
Ministerstvem zdravotnictví
Ministerstvem dopravy a spojů
Ministerstvem obrany
Ministerstvem pro místní rozvoj

Hlavní zpracovatel návrhu Plánu dílčího povodí Horní Odry:

Pöyry Environment a.s.,
Botanická 834/56, 602 00 Brno



Obsah

VII. EKONOMICKÉ ÚDAJE	4
VII.1. Platby k úhradě správy vodních toků a správy povodí.....	4
VII.2. Poplatky za odebrané množství podzemní vody	5
VII.3. Poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových (z objemu vypouštěných odpadních vod)	6
VII.4. Poplatky za znečištění vypouštěných odpadních vod.....	7
VII.5. Vodné a stočné za dodávku pitné vody a odvádění odpadních vod.....	8

VII. EKONOMICKÉ ÚDAJE

VII.1. Platby k úhradě správy vodních toků a správy povodí

Dle § 101 vodního zákona je ten, kdo odebírá povrchovou vodu z vodního toku, povinen uhrazovat platbu k úhradě správy vodních toků a u odběrů povrchové vody z významných vodních toků a z ostatních povrchových vod také k úhradě správy povodí. Správa vodních toků a správa povodí je popsána v ustanoveních § 47 vodního zákona.

Limit, od kterého je povinnost platit tuto platbu, je více než 6 000 m³ odebraného množství povrchové vody za kalendářní rok nebo více než 500 m³ odebrané vody za kalendářní měsíc.

Výběrcem i příjemcem plateb je příslušný správce vodního toku.

Poplatky se neplatí, pokud je odebrané množství menší než limit uvedený výše. V § 101 odst. 4 vodního zákona jsou definovány další užívání, za které se platby neplatí (provoz rybích líhní a sádek, napouštění rybníků, zatápění zbytkových jam po těžbě nerostů nevyžadujících čerpání nebo převod vody správce vodního toku, požární účely, napouštění veřejných koupališť a další).

Výši platby stanovuje vodní zákon jako součin skutečně odebraného množství povrchové vody (po odečtení množství povrchové vody, za které se platba podle ustanovení § 101 odst. 4 vodního zákona nehradí) a cenou za odběr povrchové vody, kterou stanoví, resp. sjedná s odběratelem správce vodního toku (cena podléhá regulaci podle ustanovení § 6 zákona č. 256/1990 Sb., o cenách, v platném znění – jedná se o cenu věcně usměrňovanou).

Cena povrchové vody se dle § 101 odst. 3 vodního zákona stanoví zvlášť pro tyto účely užití:

- Průtočné chlazení parních turbín.
- Zemědělské závlahy (u ostatních druhů závlah mimo zemědělských je povinnost platby jako za odběry).
- Zatápění zbytkových jam, především po těžbě nerostů, odebranou povrchovou vodou z vodních toků.
- Ostatní odběry povrchové vody.

Platby k úhradě správy vodních toků a správy povodí jsou pro sektory a druhy užívání vod uvedené v tab. VII.1.

Rozhodující platby ve prospěch správy vodních toků a správy povodí v dílčím povodí Horní Odry přicházejí za odběry pro průmysl (46,1 %), pro vodovody pro veřejnou potřebu (48,2 %) a za odběry pro energetiku (5,6 %). Ostatní platby jsou nevýznamné.

Tab. VII.1 - Platby k úhradě správy vodních toků a správy povodí v dílčím povodí Horní Odry za rok 2012

Sektor	Druh užívání vody	Množství odebrané PV (tis.m ³)	Cena za m ³ odebrané PV (Kč/m ³)	Výše platby (mil. Kč/rok)	Celkem (mil. Kč/rok)
Domácnosti	zásobování pitnou vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu	67 102	3.8	255	255
Průmysl	průtočné chlazení	-	-	-	274
	energetika	7 728	3.8	29	
	ostatní průmysl	64 294	3.8	244	
Zemědělství	zemědělské závlahy	-	-	-	-
	ostatní odběry (živočišná výroba)	-	-	-	
Celkem		139 124		529	529

Zdroj dat: Povodí Odry, s.p.

VII.2. Poplatky za odebrané množství podzemní vody

Poplatky za odebrané množství podzemní vody podle ustanovení § 88 vodního zákona platí ty fyzické a právnické osoby, které odebírají podzemní vodu na základě povolení vodoprávního úřadu podle ustanovení § 8 odst. 1 písm. b) bod 1 nebo podle povolení vydaného dle předchozích právních předpisů.

Limit, od kterého je povinnost platit tento poplatek, je více než 6 000 m³ odebrané vody za kalendářní rok nebo více než 500 m³ odebrané vody za kalendářní měsíc.

Povinností odběratele podzemní vody je platit zálohy a poplatky za tento odběr. Poplatkové hlášení a přiznání se podává na příslušný oblastní inspektorát ČIŽP, a to podle umístění zdroje odběru podzemní vody. Výše záloh se stanoví na základě povoleného množství v rozhodnutí vodoprávního úřadu vynásobeného příslušnou sazbou (2 Kč/m³ pro pitnou vodu a 3 Kč/m³ za vodu pro jiné užití). Na základě hlášení odběratele vydá ČIŽP zálohový výměr a stanoví dle zákona výši splátka a termín jejich splatnosti. Poplatkové přiznání pro vyměření poplatku se podává (opět na ČIŽP) do 15.2. následujícího kalendářního roku a odběratel v něm uvede celkové množství odebrané podzemní vody. Na základě těchto údajů (a po jejich ověření) vydá ČIŽP poplatkový výměr. Na základě porovnání poplatkového výměru se zaplacenými zálohami bude provedeno vyúčtování.

Poplatky se neplatí, pokud je odebrané množství menší než limit uvedený výše. Poplatky se také neplatí za odběry povolené k účelu získání tepelné energie, za odběry ke snížení znečištění podzemních vod, za odběry ke snižování jejich hladiny a za odběry sloužící k hydraulické ochraně podzemních vod před znečištěním.

Poplatky a zálohy vybírají a vymáhají v rámci dělené správy příslušné celní úřady podle sídla odběratele.

Vybrané poplatky za skutečně odebrané množství podzemní vody jsou z 50 % příjmem rozpočtu kraje, na jehož území se odběr realizuje, a z 50 % příjmem Státního fondu životního prostředí ČR. Příjmy rozpočtu krajů odvozené z těchto poplatků lze použít jen na zákonem vymezené účely – na výstavbu a obnovu vodohospodářské infrastruktury, a to zejména pro obec, na jejímž území se odběr podzemní vody uskutečňuje, a na zřízení a doplňování zvláštního účtu podle ustanovení § 42 odst. 4 vodního zákona, tedy rezervy do výše 10 mil. Kč na pokrytí nákladů na opatření k nápravě k odstranění následků nedovoleného vypouštění odpadních vod, nedovoleného nakládání se závadnými látkami nebo havárií, kde se nezjistí původce, a také k nápravě ekologické újmy na povrchových nebo podzemních vodách podle zákona č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů, v platném znění.

Poplatky za odebrané množství podzemních vod jsou pro sektory a druhy užívání vod uvedené v tab. VII.2.

Na území dílčího povodí je zcela rozhodující množství odebírané podzemní vody za účelem zásobování pitnou vodou, tudíž i nejvýznamnějším plátcem za odebrané množství podzemní vody je sektor zásobování pitnou vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu (88,4 %).

Vzhledem k tomu, že v dílčím povodí Horní Odry výrazně převažují odběry povrchové vody pro sektor zásobování pitnou vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu, jsou tyto poplatky relativně nízké. Důsledkem toho je, že Moravskoslezský kraj ve srovnání s většinou ostatních krajů ČR disponuje relativně nízkými příjmy z uplatnění těchto poplatků, tj. ve výši cca 24,4 mil. Kč/rok. U Olomouckého kraje se vzhledem k malému podílu oblastí dílčího povodí Horní Odry na jeho rozloze a nízkému odebranému množství vody tento jev neprojeví.

Tab. VII.2 - Poplatky za odebrané množství podzemní vody v dílčím povodí Horní Odry v roce 2012

Sektor	Druh užívání vody	Množství odebrané PZV (tis.m ³)	Cena za 1m ³ odebrané PZV (Kč/m ³)	Výše poplatků (mil. Kč/rok)	Celkem poplatky (mil. Kč/rok)
Domácnosti	zásobování pitnou vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu	18 877	2	37,754	37,754
Zemědělství	zemědělské závlahy	2	3	0,006	1,155
	ostatní odběry (živočišná výroba)	383	3	1,149	
Průmysl	odběr pro průmysl	1 267	3	3,801	3,801
Celkem		20 529			42,710

Zdroj dat: Povodí Odry, s.p.

VII.3. Poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových (z objemu vypouštěných odpadních vod)

Poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových podle ustanovení § 89 až § 99 vodního zákona platí každá právnická nebo fyzická osoba, která vypouští odpadní vody bez ohledu na povolení k vypouštění odpadních vod podle ustanovení § 8 vodního zákona nebo podle předchozích právních předpisů.

Poplatek z objemu vypouštěných odpadních vod je znečišťovatel povinen platit, jestliže objem jím vypouštěných odpadních vod překročí za kalendářní rok 100 tis.m³. Výše poplatku se vypočte vynásobením objemu vypouštěných odpadních vod za kalendářní rok sazbou 0,1 Kč za 1 m³. Konečným příjemcem poplatku je Státní fond životního prostředí ČR.

Povinnost platit poplatky se nevztahuje na vypouštění minerálních vod osvědčených jako přírodní léčivý zdroj, pokud nebyly použity při lázeňské péči, dále přírodních minerálních vod, pokud nebyly použity při výrobě balených minerálních vod, vod ze sanačních vrtů a odpadních vod z průtočného chlazení parních turbín.

Poplatky a zálohy vybírají a vymáhají v rámci dělené správy příslušné celní úřady podle sídla odběratele.

Poplatky z objemu vypouštěných odpadních vod do vod povrchových jsou pro jednotlivé sektory uvedené v tabulce č. VII.3.

Rozhodující objem zpoplatněných vypouštěných odpadních vod do vod povrchových v dílčím povodí Horní Odry je ze sektoru vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu (59,3 %) a z průmyslu (36,0 %). Význam ostatních sektorů je zanedbatelný.

Tabulka VII.3 - Poplatky z objemu odpadních vod vypouštěných do vod povrchových v dílčím povodí Horní Odry v roce 2012

Sektor	Objem vypouštěných OV (mil.m ³)	Výše poplatků (mil. Kč/rok)
Domácnosti	96,068	9,607
Zemědělství	-	-
Energetika	2,719	0,272
Průmysl	58,326	5,833
Ostatní	5,001	0,500
Celkem	162,114	16,211

Zdroj dat: Povodí Odry, s.p.

VII.4. Poplatky za znečištění vypouštěných odpadních vod

Poplatky za znečištění vypouštěných odpadních vod do vod povrchových podle ustanovení § 89 až § 99 vodního zákona platí každá právnická nebo fyzická osoba, která vypouští odpadní vody, bez ohledu na povolení k vypouštění odpadních vod podle ustanovení § 8 vodního zákona nebo podle předchozích právních předpisů.

Poplatek za znečištění vypouštěných odpadních vod je znečišťovatel povinen platit, jestliže jím vypouštěné odpadní vody překročí v příslušném ukazateli znečištění zároveň hmotnostní a koncentrační limit zpoplatnění. Ukazatele znečištění, hmotnostní a koncentrační limity zpoplatnění a sazby poplatku členěné podle jednotlivých ukazatelů znečištění jsou uvedeny v příloze č. 2 k vodnímu zákonu.

Povinností toho, kdo vypouští odpadní vody do vod povrchových, je platit zálohy a poplatky za toto vypouštění. Poplatkové hlášení a přiznání se podává na příslušný oblastní inspektorát ČIŽP, a to podle místa zdroje znečištění. Poplatek za znečištění vypouštěných odpadních vod se rovná součtu dílčích částek vypočtených podle jednotlivých ukazatelů znečištění jako násobek sazby poplatku a celkového množství vypouštěného za kalendářní rok. Celkové množství znečištění se zjistí vynásobením průměrné roční koncentrace znečištění u příslušného ukazatele znečištění ročním objemem vypouštěných odpadních vod. Výši záloh stanoví znečišťovatel v poplatkovém hlášení, ve kterém uvede zejména údaje o množství i koncentraci ukazatelů znečištění a o objemu vypouštěných odpadních vod v členění podle jednotlivých zdrojů znečišťování a jejich výpustí. Na základě hlášení znečišťovatele vydá ČIŽP zálohový výměr a stanoví dle zákona výši splátek a termín jejich splatnosti. Poplatkové přiznání pro vyměření poplatku se podává (opět na ČIŽP) do 15. 2. následujícího kalendářního roku a znečišťovatel v něm uvede skutečné údaje o množství ukazatelů znečištění podléhajících zpoplatnění, jejich koncentraci ve vypouštěných odpadních vodách a o objemu vypouštěných odpadních vod v členění podle jednotlivých zdrojů znečišťování a jejich výpustí. Na základě těchto údajů (a po jejich ověření) vydá ČIŽP poplatkový výměr, na jehož základě a po porovnání se zaplacenými zálohami bude provedeno vyúčtování.

Poplatky a zálohy vybírají a vymáhají v rámci dělené správy příslušné celní úřady podle sídla odebírajícího subjektu.

Konečným příjemcem tohoto poplatku je Státní fond životního prostředí ČR.

Poplatky za znečištění odpadních vod jsou pro jednotlivé ukazatele znečištění uvedené v tabulce č. VII.4a. Zdrojová data byla získána od ČIŽP Ostrava. Vzhledem k malému zastoupení Olomouckého kraje v dílčím povodí Horní Odry jsou použity údaje pouze za Moravskoslezský kraj.

Tabulka VII.4a - Poplatky za znečištění vypouštěných odpadních vod dle jednotlivých ukazatelů znečištění v dílčím povodí Horní Odry v roce 2012

Ukazatel znečištění	Vypuštěné množství znečištění (t/rok)	Výše poplatků (mil. Kč/rok)
CHSK	2 960	12,9
RAS	31 216	15,1
NL*	0	0
P _{celk}	0	0
N-NH ₄ +	-	-
N _{anorg}	105,7	3,0
AOX	12,6	3,8
rtuť	0	0
kadmium	0	0
Celkem		34,8

Zdroj dat: ČIŽP Ostrava

* Poplatek za tento ukazatel platí pouze znečišťovatelé, kteří

- neplatí poplatek za CHSK, ale znečištění přesahuje limit pro zpoplatnění NL, nebo
- vypouštějí v odpadních vodách více NL, než činí trojnásobek množství zpoplatněné CHSK

VII.5. Vodné a stočné za dodávku pitné vody a odvádění odpadních vod

Odběratel, tj. vlastník pozemku nebo stavby připojené na vodovod nebo kanalizaci pro veřejnou potřebu, je povinen platit za dodávku pitné vody (vodné) a za odvádění odpadních vod (stočné). Příjemcem vodného a stočného je vlastník vodovodu, resp. kanalizace pro veřejnou potřebu, případně provozovatel, a to za podmínek stanovených v ustanovení § 8 zákona o vodovodech a kanalizacích.

Způsob stanovení vodného a stočného i způsob regulace ceny stanoví ustanovení § 20 zákona o vodovodech a kanalizacích. Vodné a stočné může mít jednosložkovou nebo dvousložkovou formu.

Jednosložková forma je součinem ceny podle zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen zákon o cenách), a množství odebrané vody podle ustanovení § 16 zákona o vodovodech a kanalizacích nebo vypouštěných odpadních vod a srážkových vod podle ustanovení § 19 téhož zákona.

Dvousložková forma obsahuje složku, která je součinem ceny stanovené podle zákona o cenách a množství odebrané vody nebo vypouštěných odpadních vod a srážkových vod, a dále pevnou složku stanovenou v závislosti na kapacitě vodoměru, profilu přípojky nebo ročního množství odebrané vody. Podíl jednotlivých složek stanoví zákon o cenách.

Průměrné ceny vodného a stočného v dílčím povodí Horní Odry byly převzaty ze Zprávy o stavu vodního hospodářství České republiky 2012 jako hodnoty uváděné pro Moravskoslezský kraj. Hodnoty za Moravskoslezský kraj jsou pro dílčí povodí Horní Odry vypovídající vzhledem k malému zastoupení Olomouckého kraje v tomto dílčím povodí.

- vodné = 33,5 Kč/m³ (vč. DPH ve výši 14 %),
- stočné = 33,7 Kč/ m³ (vč. DPH),
- vodné a stočné = 66,1 Kč/m³ (vč. DPH).

Vodné a stočné v dílčím povodí Horní Odry je v porovnání s průměrnou výší vodného a stočného v roce 2012 v České republice nižší cca o 7 %. *Průměrné vodné a stočné v ČR* jsou dle Zprávy o stavu vodního hospodářství České republiky 2012 následující:

- vodné = 37,3 Kč/m³ (vč. DPH),
- stočné = 33,7 Kč/m³ (vč. DPH),
- vodné a stočné = 71,0 Kč/m³ (vč. DPH).

V referenčním roce 2012 byl podíl výdajů za vodné a stočné k čistému příjmu domácnosti na úrovni cca 1,4 %.

Průměrné specifické množství vody fakturované pro domácnosti v Moravskoslezském kraji (91,7 l/os/den) je sice vyšší než průměr České republiky (88,1 l/os/den), ale výrazně nižší než obvyklá úroveň ve vyspělých zemích Evropské unie (standard cca 110 až 120 l/os/den). Ve vyspělých zemích EU se podíl za vodné a stočné pohybuje mezi 1,0 – 1,5 % výdajů domácnosti.

Údaje o vodném a stočném byly zjišťovány od 7 rozhodujících provozovatelů v dílčím povodí Horní Odry, a to od:

- Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a.s.
- VaK – Vodovody a kanalizace Jesenicka, a.s.
- Městské služby Rýmařov, s.r.o.
- Ostravské vodárny a kanalizace a.s.
- Vodovody a kanalizace Hlučín, s.r.o.
- Krnovské vodovody a kanalizace, s.r.o.
- Vak Bruntál a.s.

Tabulka VII.5 - Přehled vodného a stočného jednotlivých provozovatelů v dílčím povodí v roce 2012

Název společnosti	Roční vypouštěné množství ** [mil.m ³ /rok]	Cena (vč. DPH) [Kč/m ³]	
		vodné	stočné
Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a.s.	55,67	34,90	31,52
Ostravské vodárny a kanalizace a.s.	34,71	33,16	33,93
VaK – Vodovody a kanalizace Jesenicka, a.s.	3,52	27,82	35,23
Krnovské vodovody a kanalizace, s.r.o.	2,66	19,95	18,24
Městské služby Rýmařov, s.r.o.	1,29	36,48	22,55
Vodovody a kanalizace Hlučín, s.r.o.	0,82	32,72	33,70
VaK Bruntál a.s.	0,26	36,46	-
Celkem za dílčí povodí Horní Odry	103,02	33,50*	32,60*

Zdroj dat: www.vodarenstvi.com, internetové stránky provozovatelů VaK

*) Zpráva o stavu vodního hospodářství České republiky 2012

**) evidence uživatelů vod Povodí Odry s.p. za rok 2012